

Arvioinnin tekninen tuki
– FINASin periaatteet

FINAS-akkreditointipalvelu

Espoo 2013

ISBN 978-952-6682-01-3

Alkusanat

Tämän FINAS-akkreditointipalvelun arviointiperiaatteen on laatinut VANK-P:n (Vaatimustenmukaisuuden arviointiasian neuvottelukunta, pätevyuden toteamistoimen jaosto) nimeämä työryhmä (v. 2011-2012), jonka kokoonpano oli seuraava:

Janne Nieminen, puheenjohtaja	Tullilaboratorio
Mari Juntunen	VTT Expert Services Oy
Mari Suomela	Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi)
Paul Klein	Nab Labs Laboratoriot
Solveig Linko	HUSLAB
Christina Waddington	FINAS-akkreditointipalvelu
Johanna Keltti, sihteeri	FINAS-akkreditointipalvelu

Arviointiperiaatteiden tarkoituksena on selventää akkreditointivaatimusten soveltamista käytännössä. Ne on laadittu ottaen huomioon kansainvälisissä akkreditointielinten yhteistyöjärjestöissä sovitut periaatteet (European co-operation for Accreditation (EA), International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) ja International Accreditation Forum, Inc (IAF).)

FINAS-tiedotteessa 10 "Akkreditointitoiminnan vaatimukset, arviointiperiaatteet ja oppaat" on esitetty kulloinkin voimassa olevat arviointiperiaatteet.

Lisätietoja osoitteesta: www.finas.fi

Sisällysluettelo

Alkusanat	2
1 Johdanto	4
2 Tukiryhmän perustaminen ja toimintaperiaatteet	4
3 Tukiryhmän kokoonpano	5
4 Tukiryhmän tehtävät ja toiminta	5
5 Olemassa olevan asiantuntijaryhmän käyttö	6
6 EA:n teknisten verkostojen käyttö	6

1 Johdanto

Akkreditointi edellyttää akkreditoitavien toimielinten ja uusien alueiden hakijoiden toiminnan hyvää asiantuntemusta. Arviointia tukemaan tarvitaan teknistä asiantuntemusta, joka samalla varmistaa arvioinnin kohdentumisen oikeille alueille. Teknistä asiantuntemusta hyödynnetään myös sektorikohtaisten akkreditointiohjelmien ja -vaatimusten tulkinnassa ja toteuttamisessa. Tekninen asiantuntemus tukee siten FINASin arviointiperiaatteen A5 (Alakohtaiset arviointiohjelmat) toteuttamista käytännön tasolla.

Tässä dokumentissa määritellään periaatteet FINASin käyttämälle menettelylle teknisen asiantuntemuksen varmistamiseksi hyödyntäen teknisiä asiantuntijaryhmiä ja -verkostoja. FINAS toteuttaa näitä periaatteita teknisen tuen keinoja valitessaan.

Mahdollisia tapoja ovat teknisen tukiryhmän perustaminen, voimassa olevien asiantuntijaryhmien hyödyntäminen ja EA:n teknisten verkostojen hyödyntäminen.

2 Tukiryhmän perustaminen ja toimintaperiaatteet

Tarve perustaa tukiryhmä jollekin tekniselle alueelle voi nousta esille monelta eri taholta. Aloite voi tulla FINASin lisäksi esimerkiksi asiakkaalta, VANKP:ltä¹, sidosryhmältä tai viranomaiselta.

Tukiryhmä voidaan perustaa, jos todetaan tarve soveltaa akkreditointivaatimuksia uudelle alalle tai, jos havaitaan merkittävää harmonisointitarvetta jo käytössä olevalla alueella. Tukiryhmä voidaan perustaa myös muiden esiin nousevien tarpeiden perusteella, jos sen katsotaan soveltuvan tarkoitukseen.

Uudessa lainsäädännössä ja uusissa asetuksissa enenevässä määrin edellytetään akkreditointia. Yhteistyössä viranomaisen kanssa selvitetään, onko alalla jo toimivia ryhmiä lainsäädäntöön liittyvien vaatimusten käsittelyyn.

FINAS vastaa käytännön toimenpiteistä tukiryhmiä perustettaessa.

Tukiryhmän toimintaperiaatteina ovat läpinäkyvyys ja toiminnan avoimuus. Tukiryhmän kannanotot ovat julkisia ja yleisesti saatavilla FINASin internetsivuilla. Avoimuudella vähennetään jääviydestä mahdollisesti aiheutuvia ongelmia. Tapauskohtaisesti määritetään, kohdistuuko tukiryhmän toiminta yhteen käsiteltävään asiaan vai alan toimintaan yleisesti.

---

¹ Vaatimusten mukaisuuden arviointiasioita käsittelevä neuvottelukunta, pätevyyden toteamistoimen jaosto

3 Tukiryhmän kokoonpano

Tukiryhmän kokoonpanossa tulee olla edustettuna mahdollisimman laajasti eri intressitahot tasapuolisen osaamisen ja erilaisten näkökantojen esiin tulemiseksi. FINASin edustajan mukanaololla varmistetaan ajanmukaisesta akkreditointiasioiden osaamisesta kussakin tukiryhmässä.

VANK-P:lle toimitetaan tieto tukiryhmään valituista jäsenistä mm. riippumattomuuden varmistamiseksi.

Tukiryhmä voidaan perustaa toimimaan tietyn toimikauden tai tukiryhmä voi toimia ad-hoc-tyyppisesti määritellyn toimeksiannon käsittelyn ajan.

FINAS arvioi toimikaudeksi määritellyn tukiryhmän toimintasuunnitelman toteutumista kerran vuodessa sekä arvioi toimikauden päättyessä toiminnan jatkamistarpeet.

Jos tukiryhmän työ liittyy teknisiin standardeihin ja niiden tulkintaan, pyritään hyödyntämään SFS:ää ja sen asiantuntijaverkostoa.

4 Tukiryhmän tehtävät ja toiminta

Tukiryhmän tehtävänä on tukea FINASia arviointien kehittämisessä mm. tuomalla esiin näkemyksiä alan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä. Tukiryhmät voivat myös käsitellä uusia standardeja, ohjeita, oppaita ja niiden soveltamista käytäntöön (esim. EA:n, Eurolabin, Eurachemin ja muiden vastaavien järjestöjen ohjeistusta). Tukiryhmän toiminta keskittyy pääasiassa alan teknisiin asioihin. Tukiryhmän työn tavoitteena on yhteisen ymmärryksen luominen arviointitoiminnassa sekä arviointiin liittyvien alan erityisongelmien tunnistaminen ja ratkaiseminen mahdollisuuksien mukaan.

Tukiryhmän tarkoituksena ei ole käsitellä riita- tai valitusasioita, eikä yksittäisen akkreditoitun toimijan ongelmia.

FINASin toimesta perustettujen tukiryhmien tavoitteet ja tehtävänasettelu kuvataan selkeästi FINASin yhdessä ryhmän kanssa laatimassa ryhmän toimintasuunnitelmassa. Myös VANK-P voi ottaa kantaa tukiryhmän tavoitteisiin ja tehtävänasetteluun.

Tukiryhmän puheenjohtaja valitaan ryhmän sisältä. Tukiryhmä kokoontuu tarpeen mukaan. Kokousten välissä ryhmä toimii sopimaksi katsomallaan tavalla hyödyntäen sähköisiä kommunikointivälineitä. Tukiryhmä voi myös hyödyntää ryhmän ulkopuolista asiantuntemusta katsoessaan sen tarpeelliseksi. Tukiryhmä raportoi toimistaan säännöllisin välein sovitulla tavalla FINASille, joka puolestaan tiedottaa VANK-P:lle tukiryhmien toiminnasta.

5 Olemassa olevan asiantuntijaryhmän käyttö

Jo toimivia ryhmiä ja rakenteita voidaan hyödyntää. Viranomaisyhteistyössä on käytössä FINASin ja viranomaisten vakiintuneita yhteistyömuotoja, esimerkiksi yhteisiä työryhmiä E viran, Energiamarkkinaviraston ja Trafín kanssa.

Tieteellisten seurojen yhteydessä toimii ryhmiä, joiden asiantuntemusta voidaan hyödyntää teknisissä asioissa. FINASissa nimetään yhteyshenkilö toimimaan yhteistyössä edellä mainittujen ryhmien kanssa. Lisäksi, jos ryhmän toimintaan ei osallistu FINASin edustajaa, pyydetään ryhmää esittämään FINASille yhteyshenkilö. Mahdollisuuksien mukaan kyseinen yhteyshenkilö varmentaa akkreditointiin liittyvän osaamisen ryhmässä. Hän voi olla taustaltaan esimerkiksi FINASin tekninen arvioija tai akkreditoitun kohteen vastuuhenkilö.

FINASin toimiessa yhteistyössä edellä mainittujen ryhmien kanssa, noudatetaan tässä dokumentissa kuvattuja periaatteita mikäli mahdollista. FINASin yhteyshenkilö raportoi ryhmien toiminnasta FINASille.

6 EA:n teknisten verkostojen käyttö

EA:lla on toimivia verkostoja ja työryhmiä, jotka käsittelevät kysymyksiä liittyen eri sektoreiden akkreditointiin ja EU direktiivien ilmoitusmenettelyyn liittyvään akkreditointiin. FINAS on aktiivisena jäsenenä näissä verkostoissa ja voi sitä kautta saada teknistä tukea toiminnalleen. Myös muiden akkreditointielimien kokemuksia hyödynnetään arviointitehtävissä.